IRTI HUUMEISTA RY

LAUSUNTO 11/2021

Irti Huumeista ry

Helsinki 30.11.2021

Lausuntopyyntö:

Kansalaisaloite kannabiksen käytön rangaistavuuden poistamiseksi (KAA 5/2020 vp)

VN/2930/2019

Eduskunnan lakivaliokunta tulee pyytämään kuultavasti ja kirjallista asiantuntijalausuntoa asiasta: KAA 5/2020 vp Kansalaisaloite kannabiksen käytön rangaistavuuden poistamiseksi

Tiivistelmä/ pääkohdat

- Lakimuutosta ei tarvita:
    - Suomen linja on selvä ja mahdollistaa puuttumista.
    - Rikosrekisterimerkintää ei käyttörikoksesta tule, H-merkintä on vanhentunut käytäntö.
    - Rangaistavuus mahdollistaa puhuttelumenettelyn nuorille ja hoitoon hakeutumisen täysi-ikäisille.
- huumetilanne ja sekakäyttö:
    - Huumehaitat ovat kasvaneet useilla mittareilla mitattuina.
    - THL:n mukaan huumeiden käytöllä ja sekakäytöllä on yhteys terveys- ja mielenterveyshaittoihin.
    - Huumerattijuopumukset ovat lähes kaksinkertaistuneet.
- Kannabis ei ole vaaraton, se aiheuttaa nuorille erityishaittoja.
- Kannabis ei ole terveystuote (kansainväliset esimerkit).
- Kannabismyönteisyys on huolestuttava ilmiö, joka välittyy asenteissa vanhemmilta lapsille, mistä voi seurata ylisukupolvisia ongelmia.

IRTI HUUMEISTA RY

LAUSUNTO 11/2021

Irti Huumeista ry

Helsinki 30.11.2021

- Suhtautuminen kannabiksen käyttöön on muuttunut. Ajoittain myös vanhemmat vähättelevät kannabishaittoja nuorille.

- Lakialoitteen mukaiset kannabiksen hallussapitomäärät ovat suuria, yhdestä kasvista saa vuoden käyttöannoksen. Toleranssi kannabikseen vaihtelee yksilöittäin.

- Aloite on ristiriidassa päihde- ja riippuvuusstrategian (yhteiset suuntaviivat vuoteen 2030) ja mielenterveysstrategian 2020-2030 ja itsemurhien ehkäisyohjelman 2020-2030 sekä niihin liittyvän lainsäädännön kanssa. Esimerkiksi mielenterveyslain 1 §, 3. momentti määrittelee, että väestön elinolosuhteita tulisi kehittää niin, että ne ennaltaehkäisisivät mielenterveyden häiriöiden syntyä.

Päihdehuoltolain 1 § määrittelee, että päihteiden ongelmakäyttöä ja siihen liittyviä sosiaalisia ja terveydellisiä haittoja on vähennettävä ja käyttävän henkilön sekä läheisten toimintakykyä ja hyvinvointia on lisättävä.

Itsemurhien ehkäisyohjelmassa toimenpiteenä 28 on esitetty, että itsemurhien ehkäisyohjelma sisällytetään kuntien hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen toimintasuunnitelmiin, esimerkiksi päihde- ja mielenterveyssuunnitelmassa. Ehkäisyohjelmassa tuodaan esiin myös päihteiden käytön yhteys, sillä useilla itsemurhaan kuolleilla henkilöillä on ollut haasteita mielenterveyden tai päihteiden käytön kanssa. Coloradon esimerkki ja EMCDDA:n tutkimukset myös osoittavat kannabiksen käytön yhteyden masennuksen ja ahdistuneisuuden lisääntymisessä.

Lausunto:

Kohta 1, Rikoslaki, 50 luku huumausainerikoksista. 1 § huumausainerikos

Kansalaisaloitteessa esitetään muutosta kohtaan Rikoslain 50 luvun 1 §, ”huumausainerikos”. *Aloitteessa ehdotetaan, että pykälän toisesta kohdasta poistettaisiin sana hamppu. Lisäksi ehdotetaan lisättäväksi kohtia 2 ja 6, joissa säädettäisiin hampun kasvatusta omaa käyttöä varten. Kolmannessa kohdassa säädettäisiin, että useamman, kuin neljän kukkivan kasvin kasvattaminen olisi edelleen laitonta. Pykälään lisättäisiin kuudes kohta, jonka mukaan hallussapito olisi laillista omien kasvattamien tuotteiden osalta, rajattuna neljään kukkivaan kasviin sekä 25 grammaan huumausaineeksi valmistettuun tuotteeseen.*

Kansalaisaloitteen ehdotusta perustellaan nykyisen lainsäädäntö- ja rangaistusmenettelyn tehottomuudella koskien huumausaineiden käytön vähenemistä. Huumausaineiden käyttö on lisääntynyt viimeisen kahdenkymmenen vuoden ajan, mikä näkyy myös huumeiden käyttöön liittyvissä asennemuutoksissa.

IRTI HUUMEISTA RY

LAUSUNTO 11/2021

Irti Huumeista ry

Helsinki 30.11.2021

Ehdotettuja muutoksia on perusteltu haittojen vähentämisen näkökulmasta ja poliisin resurssien optimaalisella kohdentamisella, sillä kannabiksen käytön rangaistavuuden poistaminen vähentäisi näennäisesti poliisien valvontatyön määrää. Aloitteessa dekriminalisoinnin puolesta esitetään, että käytön salliminen ja kannabiksen viljely veisi osuutta laittomilta markkinoilta ja vähentäisi näin järjestäytynyttä rikollisuutta.

Aloitteessa tuodaan myös esiin rankaisematta jättämisen vaihtoehto ja nuorten puhuttelumenettely, mutta kritisoidaan toiminnan laatua ja hoitoonohjauksen menettelyä. Aloitteen mukaan hoitoonohjauksen menettely on jäänyt vaatimattomaksi ja rikosrekisterimerkinnät sulkisivat nuorilta mahdollisuuksia ja näin ollen altistaisivat nuoria syrjäytymiselle.

Aloitteessa tuodaan myös esille YK:n suosituksia ja kestävän kehityksen näkökantaa. Portugalia käytetään esimerkkinä laillistamisen vaikutuksista, jossa huumekuolemat ja HIV-tartuntojen määrä on vähentynyt, eikä käyttö ole lisääntynyt.

Irti Huumeista ry:n kanta tiivistetysti on, että lakimuutosta ei tarvita. Nykyinen kahden raiteen malli on yksinkertainen ja selvä. Nimitys perustuu kokonaiskieltopolitiikan sekä haittoja vähentävän politiikan yhtäaikaiseen toteutumiseen. Malli mahdollistaa lievien käyttörikosten syyttämättä jättämisen ja sitä kautta puuttumisen sekä puhuttelumenettelyn nuorille. Rikoslain 50 luvun huumausainerikoksista 7 § toimenpiteistä luopuminen määrittelee syyttämättä jättämisen ehdot, jota voidaan soveltaa lievissä käyttörikoksissa tai mikäli epäilty hakeutuu hoitoon. Hoitoon hakeutumisesta on toimitettava tosite (Syyttäjälaitos 2018). Huumetyössä ei ole osoitettu olevan yhtä hyvää toimivaa mallia, joten Suomessa on toteutettava omaa Suomen mallia.

Rikosrekisterilain 2 § 1. momentin mukaan rikosrekisteriin on kirjattava tuomioistuinten ilmoittamat tuomitut rikokset. Tietojen luovuttamisen ehdot on määritelty § 4, jonka mukaan tietoja voidaan luovuttaa turvallisuuteen liittyvissä asioissa viranomaistahoille tai esimerkiksi syyttäjälle syyteharkintaa varten. Lisäksi valtion turvallisuuteen ja yleiseen järjestykseen liittyviin koulutusvalintoihin voidaan luovuttaa tietoja tarvittaessa. § 6 mukaan henkilöllä on oikeus saada itseään koskeva rikosrekisteriote, jota 2. momentin mukaan voidaan pyytää esimerkiksi lasten kanssa työskennellessä. Lasten parissa työskentelevillä otteeseen kirjataan vakavat henkeä ja hyvinvointia uhkaavat, seksuaalirikokset sekä huumausainerikokset. § 11 säädetään, että rekisteritietoja ei saa luovuttaa kuin asianomaiselle tai asiaa käsittelevälle tuomioistuimelle tai viranomaiselle. Syyttäjälaitoksen (2018) mukaan poliisin ja syyttäjän ohjeistukset ovat yhteneväisiä ja syyttämättä jättämistä suositaan.

Nykyinen lainsäädäntö suosii Syyttäjälaitoksen (2018) mukaan hoitoonohjausta, eikä puhuttelumenettelystä tule nuorelle rikosrekisterimerkintää. Myös aikuisten ja riippuvuudesta kärsivien kohdalla suositaan syyttämättä jättämistä ja hoitoon ohjausta, joista ei tule merkintää rikosrekisteriin. Näin ollen lievien käyttörikosten kohdalla rangaistavuus ei ole kohtuutonta eikä vaikuta kielteisesti tulevaisuuteen tai lisää nuorten syrjäytymisriskiä, vaan pyrkii tukemaan yleistä hyvinvointia ja päihteetöntä elämäntapaa päihde- ja riippuvuusstrategian (2021) mukaisesti.

IRTI HUUMEISTA RY

LAUSUNTO 11/2021

Irti Huumeista ry

Helsinki 30.11.2021

Päihde- ja riippuvuusstrategia, kansallinen lapsistrategia sekä itsemurhien ehkäisyohjelma pyrkivät tukemaan hyvinvointia, toimintakykyä ja työkykyisyyttä sekä päihteetöntä elämänlaatua. Aloitteessa ehdotetut lainsäädäntömuutokset ja kannabiksen dekriminalisointi eivät tukisi edellä mainittujen toimeenpanoa. Huomioitavaa on myös kannabiksen yhteys mielenterveyden häiriöiden puhkeamiseen. (Lapsistrategia 2021; Päihde- ja riippuvuusstrategia 2021 & itsemurhien ehkäisyohjelma 2021.)

EU:n huumausainestrategia 2021–2025 tulee ottaa huomioon lainsäädäntövalmistelussa. Strategiassa on tuotu monin paikoin esiin huumausaineisiin liittyvät ongelmat. Strategia tavoittelee huumausaineiden kysynnän, riippuvuuksien sekä niihin liittyviä sosiaalisten ja terveydellisten haittojen vähentämistä. Huomionarvoista ehdotettua lainsäädäntömuutosta harkittaessa on myös se, että huumeiden käyttö on THL:n jätevesitutkimuksen (2021) ja Päihdetutkimuksen (2018) mukaan lisääntynyt huomattavasti vuosittain. Myös huumehaitat ovat lisääntyneet merkittävästi, kuten suorat ja epäsuorat huumausaineiden käytöstä johtuvat kuolemat ja sairastumiset, jotka ovat havaittavissa useilla eri mittareilla. Erityistä huolta aiheuttavat sekakäytön yleistyminen sekä liikenneturvallisuuden heikkeneminen. Huumausaineiden vaikutuksen alaisena ajaminen ja siitä seuraava liikenteen vaarantaminen ovat lähes kaksinkertaistuneet. Samaa on havaittavissa muuallakin Euroopassa. EMCDDA:n selvityksen mukaan vuonna 2017 kannabiksen riskikäyttö on lisääntynyt. Arviolta prosentti koko Euroopan väestöstä käyttää kannabista päivittäin ja hoitoon hakeutuneista noin puolet. Kannabiksen käyttö oli myös suurin syy hoitoon hakeutumiselle vuonna 2017. (EMCDDA 2019, 44.)

EMCDDA:n mukaan kannabiksen käyttö ei ole rangaistavaa suuressa osassa Eurooppaa ja on alueella käytetyin huumausaine. Rangaistavuus on yleisintä Pohjoismaissa. Euroopassa kannabista on arviolta käyttänyt kuluneen vuoden aikana noin 7,4 % väestöstä ja ainakin kerran elämässään 27,4 %. (EMCDDA 2019, 17.) EMCDDA:n selvityksissä ilmenee, että etenkin nuorten kannabiksen käyttö on lisääntynyt ja tieto käytöstä aiheutuvista haitoista on lisääntynyt. Laillistaminen on useissa maissa lisännyt kannabiksen käyttöön kohdistuneita innovaatioita ja uusien tuotteiden kehittämistä, mikä haastaa tulevaisuuden huumausainevalvontaa. Kasveja on jalostettu entistä huumaavammiksi hybridikasveiksi eli ne sisältävät huomattavan määrän THC:tä. (EMCDDA 2019, 16.)

Aloitteessa käytetään Portugalia esimerkkinä, mutta Portugalin malli ei ole verrannollinen Suomen tilanteeseen. Väestöntiheys ja -määrä ovat Portugalissa suurempia ja huumetilanne on ollut hyvin poikkeava verrattuna Suomeen. Portugalin mallissa huumeiden käyttö ei ole rikosoikeudellisesti rangaistavaa, mutta sillä on hallinnollisia seurauksia ja palvelujärjestelmä uudistettiin täysin, huumehoitoa kehitettiin ja hoitopaikkoja lisättiin uudistuksen myötä. (Talentia 2019.) Virkavalta edelleen pidättää ja ottaa kiinni käyttäviä henkilöitä, mutta seuraukset eivät ole rikosoikeudellisia vaan hallinnollisia. Henkilön tilanteen arvioi seuraamuslautakunta ja seurauksina voivat olla esimerkiksi sakkorangaistus tai sosiaalitukien menettäminen. Lievempiä seurauksia voivat olla hoitoon ohjaus, varoitus tai yhteiskuntapalvelus. (Kostiainen 2021.)

Portugalin sijaan Yhdysvaltain osavaltio Colorado on kooltaan ja väestöltään hyvin verrattavissa Suomeen. Coloradossa kannabiksen käyttö on laillistettu vuonna 2013. (Rocky Mountain High Intencity, Drug Trafficking Area 2019, 4.) Coloradossa on havaittu laillistamisen jälkeen, että yli 12-vuotiaiden kannabiksen

käyttö lisääntyi 58 % ja aikuisten käyttö vastaavasti 94 %. (Rocky Mountain High Intencity, Drug Trafficking Area 2019, 19.) Lisäksi Coloradossa on todettu kannabiksen käytön vaikuttavan muun muassa koordinaatiokykyyn, reaktiokykyyn, päätöksentekoon ja ajokykyyn heikentäen liikenneturvallisuutta. Alkuvaiheessa havaittiin opioidien yliannostuksesta johtuneiden kuolemien vähentyneen, mutta sitä ei ole nähtävissä enää vuoden 2017 jälkeen. Lisäksi kannabista käyttäneet nuoret kokevat aikuisia useammin erilaisia haittoja sekä mielenterveyden häiriöitä. Nuorilla kannabista käyttävillä henkilöillä koulutustaso on jäänyt vertailuryhmää alhaisemmaksi. (Rocky Mountain High Intencity, Drug Trafficking Area 2019, 31.)

Coloradossa on havaittu dekriminalisoinnin myötä myös muita haittoja. Käytön laillistamisen jälkeen ensiavussa kannabikseen liittyvät hoitotapaukset ovat lisääntyneet yli 50 % ja kannabista käyttäneiden sairaalahoitoon joutuneiden henkilöiden määrä on kaksinkertaistunut. Lisäksi itsemurhatapauksissa kannabiksesta positiiviseksi testattujen vainajien määrä on noussut vuodesta 2013 vuoteen 2017 lähes kymmenellä prosentilla. (Rocky Mountain High Intencity, Drug Trafficking Area 2019, 33.) Huomioitavaa myös on, että myöskään Kanadassa dekriminalisoinnilla ei ole saavutettu toivottuja tuloksia. Kannabiksen käytön laillistaminen aikuisten viihdekäyttöön ei vähentänyt nuorten kannabiksen käyttöä, vaan käytön yleistyminen on jatkunut. (Zuckermann, A., Battista, K., Bélanger, S., Haddad, S., Butler, M., Costello, J. & Leatherdale, S. 2021.)

Coloradossa on myös havaittu kannabiksen käytön yhteys psykooseihin ja skitsofrenian puhkeamiseen, raskauteen ja imetykseen liittyviin ongelmiin, keuhkosyövän esiintymiseen sekä kohonneeseen infarktiriskiin. (Rocky Mountain High Intencity, Drug Trafficking Area 2019, 44-45.)

Kannabiksen käytön dekriminalisointi on joissain maissa vähentänyt huumekuolemia ja HIV- ja HCV-tartuntoja, mutta useimmissa tilastoissa näkyvät ainoastaan huumeista aiheutuvat myrkytyskuolemat. Tietoa huumeiden aiheuttamista välillisistä kuolemista, kuten itsemurhista, henkirikoksista, tapaturmista ja sairauskohtauksista ei välttämättä ole. HIV- ja HCV-tartuntojen lasku voi selittyä myös muun muassa tehokkaalla lääkehoidolla ja tietoisuuden lisääntymisellä esimerkiksi terveysneuvontapisteiden avulla.

Huumeiden käytön yleistymiseen johtavat syyt eivät ole selviä. Niin kutsuttu porttiteoria ei ole saanut kannatusta, eikä tutkimuksilla ole pystytty osoittamaan kannabiksen käytön yhteyttä kovempien huumeiden käyttöön. Ylipäätään huumeiden käytön yleistyminen on havaittavissa EMCDDA:n selvityksen mukaan koko Euroopassa sekä WHO:n mukaan koko maailmassa. Aloitteessa oletetaan, että kannabiksen käytön dekriminalisointi vähentäisi vahvempien huumeiden käyttöä, mutta kansainväliset tutkimukset eivät tue tätä. Siksi huumeiden käytön lisääntymisestä ei voida päätellä, että Suomen huumausainepolitiikka olisi tehotonta.

Huumausainepolitiikkaan ja haittoja vähentävään työhön on kiinnitettävä enemmän huomiota. Esimerkiksi useisiin maihin on perustettu käyttöhuoneita, joista Suomessakin on ollut puhetta ja kokeiluja on pohdittu. Nykylainsäädäntö ei kuitenkaan ole mahdollistanut kokeilujen toteutumista. Lisäksi päihdehuoltolain ja ehkäisevän päihdehuollon toteutumiseksi sosiaali- ja terveysalan toimijat sekä poliisi tarvitsevat lisää resursseja ja uusia toimintatapoja. Päihdekuntoutuksessa on havaittu, että nuorten huumausaineita käyttävien henkilöiden kuntoutus ei monin paikoin kohtaa tarpeita eivätkä hoitopolut ole jatkuvia vaan keskeytyvät. Palveluiden räätälöintiin ja tehostamiseen sekä matalan kynnyksen tukimuotoihin tulisi

kiinnittää enemmän resursseja ja tutkimusta. Päihdepalvelujen kuntakohtaiset erot ovat suuria. Tähän tarvitaan palvelujen yhdenmukaistamista ja moniammatillista osaamista ja palvelujen jatkuvaa kehittämistä kohderyhmälähtöisesti.

Päihde- ja riippuvuusstrategian tavoitteena on vähentää riippuvuudesta aiheutuvia haittoja sekä päihteiden käyttöä ja edistää kansanterveyttä ja hyvinvointia. Uuden laillisen päihteen tuominen markkinoille ei tue näitä tavoitteita. Strategiaan on lisäksi tuotu esille digipelaaminen, joka monilla varsinkin nuorilla saattaa olla ongelmallista. Ongelmien ylisukupolvisuuden ehkäisy sosioekonomisen aseman, päihdeasenteiden ja käytön suhteen on erityisen tärkeää ja kirjattu osaksi kansallista lapsistrategiaa. Lisäksi päihteiden käytöstä aiheutuvien haittojen vähentäminen on kirjattu julkisen vallan tehtäväksi yhteistyössä yleishyödyllisten järjestöjen kanssa (Laki ehkäisevän päihdetyön järjestämisestä 1 §.).

Kohta 2, 2 a § huumausaineen käyttörikos

Aloitteen mukaan rikoslain 50. luvun 2 a § Huumausaineen käyttörikos -kohdasta poistettaisiin kannabis (muotoillaan muuta kuin kannabista) ja pykälään lisättäisiin kohta 2 b § ”kannabiksen käyttörikos”. Kannabiksen käyttörikoskohta määrittelisi kannabiksen käytön laillisuuden astetta ja käyttöön soveltuvia tiloja. Aloitteessa huomioidaan haavoittuvassa asemassa olevat kohderyhmät ja heidän suojelunsa määrittelemällä, että kannabiksen käyttö julkisissa tiloissa, päiväkotien ja koulujen tai lasten ja nuorten lähettyvillä olisi kiellettyä sakon uhalla.

Aloitteessa mainittu ehdotus kannabiksen käytön rangaistavuudesta tiettyjen alueiden yhteydessä on ajatuksena hyvä, mutta mainittujen alueiden valvonta ja käyttävien rankaisu olisi käytännössä hankalaa. Lisäksi useissa asuinhuoneistoissa noudatetaan savuttomuutta ja Päihde- ja riippuvuusstrategian tavoitteiden mukainen Savuton Suomi -kampanja on ristiriidassa aloitekohdan kanssa. Kannabista ei saisi tavoitteiden mukaan myöskään polttaa sisätiloissa eikä asuinhuoneistoissa tai niiden parvekkeilla, koska siitä aiheutuisi oleellisesti haittaa asunnolle, kiinteistön omistajalle, naapureille ja ohikulkijoille. Lisäksi on huomioitava esimerkiksi lasten passiivinen altistuminen kannabikselle sekä vanhempien päihtymystilaan liittyvät riskit lastenhoidossa. Myös kannabiksen kasvatuksesta saattaa aiheutua haittaa kiinteistöille.

Heikossa asemassa olevien (etenkin lasten) suojelu kannabikselle altistumiselta on erityisen tärkeää. - Coloradossa on havaittu, että kannabiksen laillistamisen jälkeen vuonna 2017 lähes 3 000 alle 6-vuotiasta lasta oli nauttinut kannabista, joista suurin osa oli alle 3-vuotiaita. Seuraukset vaihtelivat huimauksesta koomaan. (Rocky Mountain High Intencity, Drug Trafficking Area 2019, 47.)

Euroopan kansallisten huumausainestrategioiden päätavoitteena on ennaltaehkäistä nuorten huumeidenkäyttöä ja siihen liittyviä ongelmia (EMCDDA 2019, 65.). Nuorten pahoinvointi on kasvanut ja erityisesti sekakäyttö ja kannabiksen käyttö ovat yleistyneet. Vaikuttimia ja syitä on

monia, mutta huomattavia tekijöitä ovat heikko sosioekonominen asema sekä huumeiden käytön ylisukupolvisuus. Asennemuutoksia on tutkittu myös eri mittareilla ja merkittävää on erityisesti kannabikseen liittyvien asenteiden muutos pitkällä aikavälillä. Kannabiksen ja muiden päihteiden käyttöön johtavia syitä tulisi tutkia nykyistä perusteellisemmin ja ennaltaehkäisevään työhön tulisi kiinnittää enemmän huomiota, mikä on linjattu sekä lapsistrategiassa että päihde- ja riippuvuusstrategiassa.

Aloitteessa tuodaan esille lääkekannabiksen käyttö ja sen saatavuus. Lääkekannabista on vain vähän tarjolla ja sen saaminen on hankalaa. Näin ollen osa kannabista käyttävistä henkilöistä hankkii siemeniä, joiden hankinta ei kuitenkaan ole laitonta ja kasvattaa itselleen kannabista itsehoito lääkekäyttöä varten.

Aloitteessa esitetään, että tupakkalakia voisi soveltaa koskemaan myös kannabiksen käyttöä, sillä tupakkalain 113 §:ssä on säädetty, että tupakointirikkomus koskee poltettavaksi tarkoitetun kasviperäisen tuotteen polttamista alueella, jossa se on kielletty, jolloin lainsäädäntö olisi yhteneväinen kannabiksen käyttörikoksen kanssa, joten lainhaltijan päätettäväksi jäisi, sovellettaisiinko kannabiksen käyttöä koskevissa rikkomuksissa tupakkalakia vai huumausainelakia.

Kannabiksen terveysvaikutuksista ei ole riittävää tutkimustietoa tukemaan ehdotettua lakimuutosta. Kannabiksen terveysvaikutuksista on saatu ristiriitaista tietoa suhteessa haittoihin. Erityisesti on huomioitava kannabiksen vaikutukset nuorten aivojen kehitykseen. Tutkimuksilla on pystytty osoittamaan kannabiksen vaikuttavan negatiivisesti nuoren aivojen kehitykseen ja altistavan useille mielenterveydenhäiriöille sekä lisäävän itsemurhariskiä. Kannabiksen käyttö on useiden tutkimusten mukaan lisännyt ahdistuneisuus- ja masennusoireita, joilla on negatiivinen vaikutus työkykyisyyden ja toimintakyvyn ylläpitoon. THL:n Kannabis ja terveys -tutkimuksen (Hakkarainen P., Kaprio J., Pirkola S., Seppälä T., Soikkeli M. & Suvisaari J. 2014, 3) mukaan kannabis on vain lievästi myrkyllinen, mutta sillä on useita terveyttä haittaavia vaikutuksia. Kannabiksen käyttö lisää esimerkiksi riskiä infarktiin, keuhkoputken ---tulehdukseen, keuhkolaajentumaan ja aiheuttaa keuhkoissa kudosmuutoksia, mitkä ovat samanlaisia kuin syövän esiasteessa. Lisäksi kannabis lisää mielenterveyden häiriöiden esiintymistä, erityisesti ahdistuneisuutta ja masennusta. Runsas käyttö voi myös aiheuttaa psykoosioireita ja lisää nuorten riskiä sairastua skitsofreniaan. Pitkäaikainen käyttö voi heikentää keskittymiskykyä ja muistia sekä vaikuttaa kognitiiviseen toimintakykyyn.

Kansalaisaloitetta perustellaan rangaistavuuden poistamista esimerkiksi kannabiksen lääkinnällisillä vaikutuksilla, mutta selkeää ehdotusta lääkekannabiksen tuotannosta tai jakelun helpottamisesta ei ole tehty. Itsehoitolääkkeeksi kannabis ei valvomatta ja ilman terveydenhuollon konsultaatiota sovellu, sillä hoidettavat oireet saattavat olla peräisin kannabiksen käytöstä tai taustalla saattaa olla muita terveydellisiä haasteita, jotka vaativat lääkärin arviota. Lisäksi Kannabinoidivalmisteet eivät ole tutkimuksissa osoittautuneet sen tehokkaammiksi kuin vastaaviin käyttöaiheisiin tarkoitetut lääkevalmisteet. Terveydenhuollon tulee myös pystyä valvomaan hoitovastetta. Huumausaineeksi luokiteltavia lääkevalmisteita on saatavissa kahden lääkärin määräyksellä Fimean erikoisluvalla. Myyntiin tarvitaan myös lupa. Lääkekannabista voidaan määrätä esimerkiksi kiputiloihin tai vaikean MS-taudin oireiden helpottamiseksi, mikäli mitään muu hoitokeino ei ole osoittautunut vastikkeelliseksi (Leinonen 2013.). Kannabiksen lääkinnällisestä käytöstä saatu tutkimuksellinen tieto on ollut ristiriitaista. Kannabinoidit

vaikuttavat kipua lieventävästi, mutta haittavaikutuksina on havaittu riskiä sairastua psykoosiin tai masennukseen sekä kognitiivisen toimintakyvyn heikkeneminen (Kalso, E., Paakkari, P., & Forsell, M. 2009, 26.).

Aloitteen mukaan 25 g hallussapitomäärä vastaisi lääkinnällistä hallussapidon määrää, jolloin sitä ei voitaisi pitää tuomittavana. Määränä 25 g on huomattava ja vastaa Keskusrikospoliisin mukaan yhtä kokonaista sisätiloissa kasvatettua kuivattua hamppukasvia. Lisäksi lääkekannabiksen THC ja CBD pitoisuudet ovat hallittuja ja stabiileja, joten vaikutukset ovat ennakoitavissa, toisin kuin kotona viljellyn kannabiksen.

Kohta 3, 3 § Huumausainerikoksen valmistelu

Rikoslain 50. luvun huumausainerikoksista 3 § huumausainerikoksen valmistelun numerointi muotoiltaisiin kansalaisaloitteen mukaan vastaamaan ensimmäistä pykälää, joka koskee huumausainerikoksia. Pykälässä viitattaisiin 1. pykälään ja siitä poistettaisiin sana hamppu. Pykälässä säädetään, että huumausainerikoksen valmistelu, välineiden valmistaminen, maahantuominen, hankkiminen ja vastaanottaminen sekä näiden yrittäminen on tuomittavaa joko sakkorangaistukseen tai enintään kahdeksi vuodeksi vankeuteen.

Kohta 4, 4 § huumausainerikoksen edistäminen

Aloitteessa ehdotetaan, että rikoslain 50. luvun 4. § muutettaisiin siten, ettei se koskisi neljän kukkivan hamppukasvin viljelyä.

Kasvattamista ja neljän kasvin hallussapitoa puolletaan kansalaisaloitteessa pienimuotoisena viljelynä, jolloin automatiikkaa ei tarvittaisi ja näin ollen asuinkiinteistölle ei aiheutuisi vahinkoja. Viljely olisi rajattu neljään kukkivaan kasviin, joista yksi saa olla kuivattu käyttöä varten eli hallussa saa olla kerrallaan 25 g huumausainetta. Aloitteessa painotetaan, että kyseisellä ehdotuksella ei pyritä kannustamaan kannabiksen teollista kasvattamista tai väärinkäyttöä esimerkiksi myyntitarkoitukseen. Aloitteella ei haluta vaikuttaa kansainväliseen huumausainesäätelyyn, vaan se koskettaisi vain Suomen sisäpolitiikkaa.

Kannabiksen dekriminalisointi vapauttaisi näennäisesti viranomaisresursseja, mutta kotikasvattamoiden valvontaa olisi hankala toteuttaa ja rajanveto laillisuuden suhteen olisi hankalaa. Neljän omaa käyttöä varten kasvatetun hamppukasvin määrä on ehdotuksena kohtuuton. Kannabiskasvien THC-pitoisuudet vaihtelevat ja ehdotuksessa olevat hallussapitomäärät ovat suuria. Yhdestä kasvista riittää kymmeniä

käyttöannoksia. Lisäksi puhuttaessa neljästä kukkivasta kannabiskasvista tulkinnanvaraiseksi jää, sallittaisiinko näiden lisäksi kasvavia taimia. Viljelyn salliminen myös vie pohjan valtiolle mahdollisesti koituvista hyödyistä verotuloina. Huomioon on otettava myös valtion vastuu ja kulut aiheutuneista haitoista.

Kotona viljellystä kannabiksesta valtio ei saa verotuloa eikä näin ollen pysty säätelemään käyttöä tai saatavuutta. Lisäksi osittain laillinen kannabiksen kotiviljely kuormittaisi viranomaistahoja. Viranomaiset joutuisivat seuraamaan ja valvomaan kasvatusta, ettei kasvatettujen tuotteiden määrä ylittäisi lain sallimia puitteita tai ettei viljelyllä pyrittäisi saamaan taloudellista hyötyä. Aloitteessa tuodaan ilmi, ettei aloitteen tarkoitus ole vaikuttaa kansainvälisiin suhteisiin tai politiikkaan. Aloitteessa ei tuoda esille kannabiksen maahantuonnin tai maastaviennin rajoitteita eikä oteta kantaa geenimanipuloituihin hybridikasveihin, joiden psykoaktiivisen THC:n pitoisuus on huomattavan korkea.

Aloitteessa ei myöskään huomioida haavoittuvia kohderyhmiä, eikä siinä tuoda esille esimerkiksi alaikäisten kannabiksen käyttöä tai heidän suojeluaan. Kotioloissa viljellyn kannabiksen valvonta on hankalaa. Lasten tai kotieläinten kannabisaltistuminen ei olisi estettävissä, mikä voisi aiheuttaa jopa hengenvaarallisia myrkytyksiä. Lasten ja kotieläinten kannabikseen liittyvät sairaalakäynnit ovat olleet esimerkiksi Coloradossa huomattavia dekriminalisoinnin jälkeen.

Esitetyissä lainsäädäntömuutoksissa ei tuoda esille sitä, miten valtio säätelisi kannabiksen käyttöä tai miten valtio hyötyisi siitä. Kannabiksen käytön ja rajatun omaan käyttöä varten kasvattamisen dekriminalisointi toisi uuden laillisen päihteen markkinoille, mikä ei tuoreiden tutkimusten mukaan oletettavasti vähennä päihteiden käyttöä. Useat eri tutkimukset osoittavat sekakäytön yleisyyden, mistä voidaan päätellä, että päihteiden käyttö ja haitat lisääntyisivät. Näin on tapahtunut myös alaikäisten keskuudessa, joiden asenteet kannabista kohtaan ovat muuttuneet myönteisemmiksi. Mikäli kannabiksen käyttö ja kasvatus sallittaisiin, kannabiksen saatavuuden säätely tulisi olla osa valtion monopolia, mitä ei aloitteessa ole tuotu ilmi. Valtion tulee pystyä säätelemään ja valvomaan laillisten päihteiden käyttöä sekä seuraamaan kannabiksen laillistamisesta aiheutuneita hyötyjä ja haittoja, sillä valtio olisi myös vastuussa aiheutuneista haitoista ja niiden kustannuksista. Lisäksi kannabiksen käytön ehdot tulisi olla hyvin rajatut, eikä siitä saisi aiheutua haittaa ulkopuolisille.

Lainsäädäntöuudistuksia harkittaessa tulee myös ottaa huomioon lainsäädännön kokonaisvaltaisuus ja yhdenmukaisuus. Esimerkiksi huumausainelaissa 7. § eräiden kasvien ja sienien viljelykiellossa on linjattu, että hampun kasvattaminen on kiellettyä. Lisäksi pohdinnanvaraista on, asettaako hampun laillistaminen painetta myös muiden huumausaineena käytettävien kasvien dekriminalisointiin.

Aloitteessa on tuotu esiin korkeimman oikeuden ennakkopäätöksessä KKO:2016:42 muodostetun oikeusohjeen, jonka mukaan rattijuopumusta arvioitaessa tulisi ottaa huomioon mahdollisen käytetyn huumausaineen käytön ajankohta. Korkeimman oikeuden mukaan ei ole tavoitteenmukaista rangaista rattijuopumuksesta, mikäli huumausaineen käytöstä on kulunut aikaa, eikä käytetty aine vaikuta oleellisesti sillä hetkellä kuljettajan ajokykyyn. Aloitteessa on nostettu esille muun muassa kannabiksen puoliintumisaika. Kannabiksen käyttö voi aloitteen mukaan olla todettavissa viikon kuluttua käytöstä

IRTI HUUMEISTA RY

LAUSUNTO 11/2021

Irti Huumeista ry

Helsinki 30.11.2021

virtsasta otetun näytteen perusteella. Aloitteessa esitetään, että kannabiksen käyttöä ei huomioitaisi tieliikenneturvallisuuden kannalta kuljettajan ajokykyä heikentäväksi tuotteeksi. Päihtyneenä ajamista ja näin ollen tieliikenteen vaarantamista aloitteessa ei kuitenkaan hyväksytä.

Aloitteessa ehdotetaan, että ajoneuvon kuljettajalla olisi oikeus olla hallussaan 25 g kannabista, mikä olisi aloitteen mukaan rinnastettavissa lääkeannoksen lailliseen hallussapitoon. Rikoslain 23 luvun 3 §:n 2 momentissa säädetään rattijuopumuksista. Rattijuopumus ei kuitenkaan koske lääkärin määräämiä lääkkeitä.

Tilastot Coloradossa osoittavat, että liikenneturvallisuus heikentyi huomattavasti kannabiksen laillistamisen jälkeen. Kannabista käyttäneiden kuljettajien aiheuttamat kuolemaan johtaneet liikenneonnettomuudet ovat kaksinkertaistuneet vuodesta 2013 vuoteen 2018 mennessä ja liikenneonnettomuudet kokonaisuudessaan ovat lisääntyneet 15 %:sta 23 %:iin. (Rocky Mountain High Intencity, Drug Trafficking Area 2019, 5.)

Huomioitavaa on päihtyneenä ajamisen yleisyys ja rattijuopumusten ja huumerattipäihtymysten yleistyminen Suomessa. Laittomien huumausaineiden ja ajokykyä heikentävien lääkeaineiden aiheuttamat riskit liikenteessä ovat merkittäviä. Poliisin (2021) mukaan vuonna 2020 poliisi suoritti 22 000 liikennejuopumustutkimusta ja alkoholi- ja huumerattijuopumuksia oli kumpiakin noin 12 000. Myös poliisin suorittamissa lääkeaine- ja huumetutkimuksissa liikenteessä voidaan todeta sekakäyttöä, sillä positiivisissa näytteissä on usein havaittu monia eri aineita. Kannabista havaittiin vuonna 2020 2 228 näytteestä (Poliisi 2021.).

Puhuttaessa kannabiksen lääkekäytöstä on huomioitava, että huumaantumistarkoitukseen kasvatettu kannabis ja lääkekäyttöön määrätty kannabis ovat eri asioita. Lääkäri voi määrätä sairauden hoitoon huumausaineeksi luokiteltavaa lääkettä, mikäli hoito on perusteltu ja vaikutuksia seurataan terveydenhuollossa. On myös huomioitava, että myös tietyt lääkkeet vaikuttavat oleellisesti ajokykyyn ja niiden vaikutuksen alaisena ajaminen katsotaan tieliikenteen vaarantamiseksi. Kannabiksen käyttö vaikuttaa suorituskykyyn ja reaktionopeuteen vielä käytön jälkeisenäkin aikana. Trafin ohjeistuksen mukaisesti lääkäri määrää potilaalle suullisen ajokiellon keskushermostoon vaikuttavan lääkkeen aloituksen ja hoidon tasapainotuksen ajaksi, mikä voi kestää useita kuukausia. Tarkasteltaessa tieliikenneturvallisuuden varmistamista ajoneuvon kuljettajan mahdollinen päihtymystila sekä toimintakyky on otettava huomioon

Ihmis- ja perusoikeusvelvoitteet. Aloitteen perusteluissa tuodaan esille, että perustuslain 22 § mukaan julkisen vallan on turvattava perusoikeuksien ja ihmisoikeuksien toteutuminen. Aloitteen mukaan nykyinen lainsäädäntö estää näiden toteutumista kannabiksen käytön kannalta. Aloitteessa kyseenalaistetaan rangaistuksen suhdetta käytön tuomiin yksilöllisiin hyötyihin. Aloitteessa tuodaan esille YK:n yleismaailmallisen ihmisoikeuksien julistus vuodelta 1948. Ongelmallisiksi ihmisoikeuksien toteutumiselle aloitteessa katsotaan kannabiksen käytön rajoittaminen ja siihen puuttuminen. Aloitteessa katsotaan, että ihmisoikeuksien ja tasa-arvon mukaisesti jokaisella pitäisi olla henkilökohtainen valta päättää omista asioistaan. Etenkin poliisien kotietsinnät koetaan hyökkäyksinä ihmisten yksityiselämää kohtaan.

IRTI HUUMEISTA RY

LAUSUNTO 11/2021

Irti Huumeista ry

Helsinki 30.11.2021

Aloitteessa kannabiksen laillistamista on perusteltu haittoja vähentävänä toimenpiteenä, jolloin kannabiksen rajallinen kasvattaminen omaan käyttöön veisi markkina-arvoa laittomilta markkinoilta. Aloitteessakin tuodaan ilmi, että kannabis laittomana huumausaineena liikkuu osana järjestäytynyttä rikollisuutta, jolloin sitä voidaan pitää uhkana myös yleiselle hyvinvoinnille. EU:n huumausainestrategian 2021–2025 mukaan tavoitteena on vähentää ja hajottaa järjestäytynyttä rikollisuutta sekä sen leviämiskeinoja. Lisäksi THL:n huumausainetutkimusten sekä EMCDDA:n toteuttamien tutkimusten mukaan kannabis on yleisin käytetty huumausaine, usein sekakäytettynä.

Ihmisoikeuksien toteutumisessa täytyy huomioida myös kansallinen ja ympäristön hyvinvointi. Kansalaisten yleinen hyvinvointi menee yksilöllisen hyvinvoinnin edelle, mikäli yksilön toiminta aiheuttaa merkittävää uhkaa ympäristölle ja muille ihmisille. Invasiiviset toimenpiteet ja interventiot ovat tietyissä tapauksissa välttämättömiä, puhuttaessa esimerkiksi lastensuojelusta, väkivallan uhasta tai muista terveydellisistä riskeistä. Virkavallan toteuttamat kotietsinnät ja toimenpiteet ovat laissa määriteltyjä ja niissä on huomioitu toimenpiteiden välttämättömyys esimerkiksi sivullisten suojelemiseksi. Kotietsinnät ja muut virkavallan toimenpiteet on aina perusteltava ja niiden perusteena on epäily rikoksesta tai sen suunnittelusta. Virkavallan toimenpiteitä ei voida tarpeettomasti viivyttää, mikäli on syytä epäillä hyvinvoinnin uhkaa. Näitä toimenpiteitä ovat muiden muassa lastensuojelulliset toimenpiteet, erilaiset pelastustehtävät sekä rikosten torjunta. Rikosten vakavuusaste on luokiteltu nykylainsäädännössä selkeästi ja rangaistussuositukset on suhteutettu tehtyyn rikokseen. Nykylainsäädännön mukaan lievissä huumausaineen hallussapito- tai käyttörikoksissa on mahdollisuus hoitoonohjaukseen ja syyttämättä jättämiseen.

Ehdotettua lainsäädäntöuudistusta perustellaan myös kotietsinnöistä aiheutuvilla ihmisoikeuksien loukkauksilla, mutta kaikkien ihmisoikeuksiin sitoutuneiden maiden tulisi yhdenmukaistaa toimet liittyen yksityisyyden turvaamiseen ja ratkaista valvovien viranomaisten interventiotoimiin liittyvät haasteet. Kokonaisuudessaan aloitteessa ehdotettu ratkaisu ei olisi järkevä eikä turvaisi yleistä hyvinvointia. Kotietsinnät ovat osa viranomaisten suorittamia pakkokeinoja, jotka ovat määritelty pakkokeinolaissa 22.7.2011/806. Kotietsintöjä koskevat säädökset Löytyvät luvusta 8, jossa 2 § määrittelee kotietsinnän ehdot, joita ovat 1) rikosepäily, josta tuomiona olisi yli 6 kk vankeusrangaistusta tai 2) etsinnän yhteydessä oletetaan löytyvän rikokseen liittyviä esineitä, asioita tai asiakirjoja tai muita rikoksen selvittämisen kannalta oleellisia asioita.

Mikäli aloite johtaisi lakimuutoksiin ja kannabiksen hallussapidosta ja kasvattamisesta tulisi osittain säädeltyä, viranomainen joutuisi valvomaan kasvatettujen tuotteiden määrää, niistä tuotettujen aineiden määrää ja puhtautta sekä hallussapitomääriä sekä suhdetta ympäristöön, esimerkiksi tieliikenneturvallisuuteen ja lastensuojelullisiin velvoitteisiin. Aloitteen mukaan kannabiksen myynti, muuntotuotteiden kehittäminen, jalostaminen ja myynti sekä kuljettaminen ulkomaille ei olisi laillista, joten viranomaistahoja tarvittaisiin edelleen valvomaan lainvastaista toimintaa.

Lisäksi aloitteessa vedotaan ihmisoikeusjulistuksen 18. artiklaan, jossa määrätään, että jokaisella on ajatuksen, omantunnon ja uskonnon vapaus. Aloitteessa tuodaan esiin, että kannabis voi olla osa käyttävän henkilön vapaata olemusta tai se saatetaan kokea osaksi henkilön uskonnonnollista identiteettiä.

IRTI HUUMEISTA RY

LAUSUNTO 11/2021

Irti Huumeista ry

Helsinki 30.11.2021

Uskonnon toteuttamiseen liittyvät epäkohdat ovat haastavia kysymyksiä. On myös huomioitava, että Suomessakin harjoitetaan uskontoja ja kulttuureja, joihin saattaa kuulua ihmisarvoa ja hyvinvointia loukkaavia rituaaleja. Näitäkään ei voida hyväksyä hyvinvointivaltiossa osana uskonnollista identiteettiä tai uskonvapautta, joten yksinään kannabiksen käyttö ja laillistaminen uskonnollisin syin ei ole perusteltua. Kannabis osana uskontokulttuuria ei Suomessa ole erityisen yleinen käytäntö. Uskonnonvapaudesta puhuttaessa harkinnanvaraista on, voidaanko päihteiden käyttö mieltää osaksi uskonnonvapautta.

Irti Huumeista ry

Mirka Vainikka
Toiminnanjohtaja

Sami Räsänen
Puheenjohtaja

Lisätiedot:

Toiminnanjohtaja Mirka Vainikka,
Irti Huumeista ry
mirka.vainikka@irtihuumeista.fi
0400937128

IRTI HUUMEISTA RY

LAUSUNTO 11/2021

Irti Huumeista ry

Helsinki 30.11.2021

Lähteet:

Danielsson, A., Lundin, A., Agardh E., Allebeck, P. & Forsell, Y. 2015. Cannabis use, depression and anxiety: A 3 year prospective population-based study. Journal od affective disorders. [viitattu: 3.8.2021] Saatavissa: https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0165032715310302

EMCDDA. 2021. Euroopan huumeraportti: suuntauksia ja muutoksia. [viitattu 5.8.2021] Saatavissa: https://www.emcdda.europa.eu/system/files/publications/13838/2021.2256_FI_02_.pdf

EMCDDA. 2019. Euroopan huumeraportti – suuntauksia ja muutoksia. [viitattu 3.8.2021] Saatavissa: https://www.emcdda.europa.eu/system/files/publications/11364/20191724_TDAT19001FIN_PDF.pdf

EMCDDA. 2017. Cannabis legislation in Europe – an overview. [viitattu: 5.8.2021] Saatavissa: TD0217210ENN.pdf (europa.eu)

Eu:n huumausainestrategia (2021-2025). 2021. Euroopan unionin neuvosto. [viitattu: 3.8.2021] Saatavissa: https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-14178-2020-REV-1/fi/pdf

Hakkarainen, p., Karjalainen, K. & Pekkanen. 2020. Suomalaisten huumeiden käyttö ja huumeasenteet – huumeaiheiset väestökyselyt Suomessa 1992-2018. THL. [viitattu 16.7] Saatavissa: Suomalaisten huumeiden käyttö ja huumeasenteet - Huumeaiheiset väestökyselyt Suomessa 1992-2018 (julkari.fi)

Hakkarainen P. & Karjalainen, K. 2017. Pilvee, pilvee – Kannabiksen käyttötavat, käyttäjät ja poliittiset mielipiteet. [viitattu: 16.7] Saatavissa: https://www.julkari.fi/bitstream/handle/10024/131949/YP1701_Hakkarainen%26Karjalainen.pdf?sequence=2&isAllowed=y

Hakkarainenen P, Kaprio J, Pirkola S, Seppälä T, Soikkeli M, Suvisaari J., 2014. Kannabis ja terveys. Tutkimuksesta tiiviisti 17. Terveyden ja hyvinvoinnin laitos, Helsinki. [viitattu: 3.8.2021] Saatavissa: https://www.julkari.fi/bitstream/handle/10024/116243/Kannabis_ja_terveys_taitto_korjattu_2014.pdf?sequence=1&isAllowed=y

Huumausainelaki. 30.5.2008/373. [viitattu: 5.8.2021] Saatavissa: https://finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2008/20080373?search%5Btype%5D=pika&search%5Bpika%5D=huumausainelaki

Itsemurhien ehkäisyohjelma. 2021. THL. [viitattu: 5.8.2021] Saatavissa: https://thl.fi/fi/tutkimus-ja-kehittaminen/tutkimukset-ja-hankkeet/itsemurhien-ehkaisyohjelma

IRTI HUUMEISTA RY

LAUSUNTO 11/2021

Irti Huumeista ry

Helsinki 30.11.2021

Kalso, E., Paakkari, P., & Forsell, M. 2009. Opioidit: pitkäkestoisessa kivussa. Lääkelaitos. [viitattu: 11.8.2021] Saatavissa: https://www.fimea.fi/documents/160140/753095/17160_opioidit-opas.pdf

Kostiainen, R. Portugalissa huumeidenkäyttäjien hoito ensisijaista. Haaste – asiantuntevasti rikoksentorjunnasta ja kriminaalipolitiikasta. [viitattu: 27.9.2021] Saatavissa: Portugalissa huumeiden käyttäjien hoito ensisijaista - Haaste (om.fi)

Leinonen, E. 2013. Cannabis sativa L. Fimea. [viitattu: 5.8.2021] Saatavissa: https://sic.fimea.fi/4_2012/cannabis_sativa_l

Liikennejuopumistilastot. 2020: Alkoholi- ja huumausainejuopumuksia ensi kertaa yhtä paljon. 2021. Poliisi. [viitattu: 3.8.2021] Saatavissa: https://poliisi.fi/-/liikennejuopumustilastot-2020-alkoholi-ja-huumausaineliikennejuopumuksia-ensi-kertaa-yhta-paljon

Laki ehkäisevän päihdetyön järjestämisestä 24.4.2015/523. [viitattu: 3.8.2021] Saatavissa: Laki ehkäisevän päihdetyön järjestämisestä 523/2015 - Ajantasainen lainsäädäntö - FINLEX ®

Liikennejuopumistilastot. 2020. Rikostekninen laboratiorio, Keskusrikospoliisi. [viitattu: 3.8.2021] Saatavissa: https://poliisi.fi/documents/25235045/59586767/Liikennejuopumustutkimukset-2020-KRP-tilastot.pdf/d23f98d2-3a81-505c-a53c-af0e778944fb/Liikennejuopumustutkimukset-2020-KRP-tilastot.pdf?t=1617005113120

Mielenterveyslaki 14.12.1990/1116. [viitattu: 3.8.2021] Saatavissa: https://finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1990/19901116?search%5Btype%5D=pika&search%5Bpika%5D=mielenterveys%2A#L1P1

Pakkokeinolaki 22.7.2011/806. [viitattu: 11.8.2021] Saatavissa: https://finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2011/20110806?search%5Btype%5D=pika&search%5Bpika%5D=kotietsint%C3%A4%2A#highlight1

Pihlajainen, K. & Hyttinen, S. 2020. Kannabis huumausainevalvonnan silmin. Fimea. [viitattu: 3.8.2021] Saatavissa: https://sic.fimea.fi/arkisto/2020/1-2_2020/ajankohtaista-fimeasta/kannabis-huumausainevalvonnan-silmin

Poliisihallitus. 2018. [viitattu: 3.8.2021] Saatavissa: Menettely huumausaineen käyttörikosta koskevissa asioissa (syyttajalaitos.fi)

Poliisihallitus. 2013. [viitattu: 3.8.2021] Saatavissa: ohje-20122013-menettely-huumausaineen-kayttorikosta-koskevissa-asioissa (1).pdf

Päihdehuoltolaki 41/1986 [viitattu: 3.8.2021] Saatavissa:
Päihdehuoltolaki 41/1986 - Säädökset alkuperäisinä - FINLEX ®

Päihde- ja riippuvuusstrategia, yhteiset suuntaviivat vuoteen 2030. 2021. Sosiaali- ja terveysministeriö. [viitattu: 3.8.2021] Saatavissa:
https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/163002/STM_2021_17.pdf?sequence=1&isAllowed=y

Rikoslaki 19.12.1889/39. [viitattu: 3.8.2021] Saatavissa:
Rikoslaki 39/1889 - Ajantasainen lainsäädäntö - FINLEX ®

Rikosrekisterilaki 20.8.1993/770. [viitattu: 5.8.2021] Saatavissa:
Rikosrekisterilaki 770/1993 - Ajantasainen lainsäädäntö - FINLEX ®

Rocky Mountain High Intencity, Drug Trafficking Area. 2019. The legalization of marijuana in Colorado: the impact. [viitattu: 5.8.2021] Saatavissa:
https://www.thenmi.org/wp-content/uploads/2021/02/RMHIDTA-Vol-6-9_2019.pdf

Rönkä, S. & Markkula, J. 2020. Huumetilanne Suomessa 2020. THL. [viitattu 5.8.2021] Saatavissa:
https://www.julkari.fi/bitstream/handle/10024/140710/URN_ISBN_978-952-343-576-6.pdf?sequence=1&isAllowed=y

Sisäasianministeriö. 2009. Tietojen kirjaaminen poliisiasiaintietojärjestelmään (PATJA). [viitattu: 25.11.2021] Saatavissa:
https://www.yumpu.com/fi/document/read/25415039/tietojen-kirjaaminen-poliisiasiain-tietojarjestelmaan-patja

Syyttäjälaitos. 2018. VKS: 2018:2 Seuraamuksen määrääminen huumausaineen käyttörikoksessa. [viitattu: 5.8.2021] Saatavissa:
VKS:2018:2 Seuraamuksen määrääminen huumausaineen käyttörikoksesta - Syyttäjälaitos (syyttajalaitos.fi)

Talentia. 2019. Portugalin päihdetyön malli: hoitoa, ei rangaistusta. [viitattu: 5.8.2021] Saatavissa:
https://www.talentia-lehti.fi/portugalin-paihdetyon-malli-hoitoa-ei-rangaistuksia/

THL. 2021. Jätevesitutkimus. [viitattu: 16.7.2021] Saatavissa:
https://thl.fi/fi/tutkimus-ja-kehittaminen/tutkimukset-ja-hankkeet/jatevesitutkimus

THL. 2018. Päihdetutkimus. [viitattu: 16.7.2021] Saatavissa:
https://thl.fi/fi/tutkimus-ja-kehittaminen/tutkimukset-ja-hankkeet/paihdetutkimus

Zuckermann AME, Battista KV, Bélanger RE, et al. Trends in youth cannabis use across cannabis legalization: Data from the COMPASS prospective cohort study. Prev Med Rep. 2021;22:101351. Published 2021 Mar 11.

IRTI HUUMEISTA RY

LAUSUNTO 11/2021

Irti Huumeista ry

Helsinki 30.11.2021

[viitattu: 6.10.2021] Saatavissa:
Trends in youth cannabis use across cannabis legalization: Data from the COMPASS prospective cohort study (nih.gov)